

„Naprawa Państwa poprzez wolność gospodarczą – obniżenie kosztów dla przedsiębiorców, walka z bezrobociem, zmiana ustawy zasadniczej”.

Konspekt propozycji rozwiązań na Konferencję organizowaną przez ZR NSZZ Solidarność oraz Pomorską Izbę Przemysłowo – Handlową Pruszcz Gdański.

/Zdajemy sobie sprawę, iż przedstawione poniżej kwestie mają charakter hasłowy, aczkolwiek uważamy je za bardzo istotne dla właściwego rozwoju naszego kraju. Wprowadzenie ich w życie będzie wymagało prac warsztatowych i opracowania konkretnych rozwiązań prawnych. Jako instytucja samorządu gospodarczego, zapewniamy, że wspólnie z Zarządem Regionu NSZZ Solidarność jesteśmy przygotowani do pracy w takich projektach/.

Wypowiedź Andrzeja Sadowskiego (Centrum im. Adama Smitha)

”Wolność potrzebna jest gospodarce jak tlen do życia. Dlatego każda ustawa ograniczająca tę wolność powinna być przez prezydenta zawetowana. Jeśli nie będzie wolności, nie wykorzystamy ogromnego potencjału przedsiębiorczości, jaki drzemie w społeczeństwie. Prezydent jest tym, kto może i powinien zainicjować proces redukcji prawa w gospodarce. Jego nadmiar jest kulą u nogi przedsiębiorców. Nie zaś konkurencja, z którą sobie dobrze radzą”.

1. Obniżenie podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców.

Podatek od nieruchomości jest sporym obciążeniem dla przedsiębiorców. W znacznym stopniu determinuje budżety naszych firm. Prowadzący działalność gospodarczą są obciążeni najwyższymi stawkami, które kilkukrotnie przewyższają inne przewidziane w ustawie. Ustawodawca zdecydował się na różne obciążenie prowadzących działalność zarobkową. Tak, więc określona ustawą maksymalna stawka dla budynków (ich części) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi **17,42 zł. za m²** (stawka podstawowa) natomiast maksymalna stawka dla budynków (ich części) zajętych na prowadzenie działalności w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych wynosi **3,49 zł za m²**. Ta kwota to zaledwie 20% stawki podstawowej. Osoby prowadzące natomiast gospodarstwa rolne płacą podatek rolny, którego wysokość również jest kilkunastokrotnie niższa aniżeli podatek od nieruchomości płacony przez przedsiębiorców.

Nie jest naszą intencją skłócanie podmiotów na terenie kraju, natomiast dążymy do równego traktowania przedsiębiorców na terenie kraju, co – jak widać na tym przykładzie - nie jest stosowane.

Obniżając stawkę podatku od nieruchomości do wysokości 7 złotych przedsiębiorca zyska dodatkowy kapitał, który będzie mógł przeznaczyć na inwestycje lub też na dodatkowe miejsce pracy. Ta propozycja zabiera źródła przychodów do budżetów lokalnych, z czego zdajemy sobie sprawę. Gminy, aby przyspieszyć rozwój na swych terenach powinny zintensyfikować działania w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Nadto przetargi organizowany przez gminy powinny być podzielone w ten sposób, że wykonawstwo powinno być odrębne od zakupu materiałów. To pozwoli zaoszczędzić spore kwoty na inne inwestycje.

2. Powstanie obowiązku podatkowego z podatku VAT.

Ogromnym problemem dla przedsiębiorców jest obowiązek uiszczenia podatku VAT w miesiącu następnym po tym, w którym wystawiono fakturę VAT. Pomimo tego, że

przedsiębiorca nie otrzymuje jeszcze płatności od swojego kontrahenta, musi zapłacić podatek z wystawionej faktury. Taka regulacja jest sporym ciężarem dla przedsiębiorców, zwłaszcza w sytuacji, gdy obecnie terminy płatności wynoszą nawet do 90 dni. Zasadnym byłoby, zatem wprowadzenie regulacji, która uzależniałaby obowiązek podatkowy od terminu płatności. Nadto, problemem jest taka kwestia, iż podatek VAT nie jest kosztem uzyskania przychodu. Pozyskując kapitał dla firm można się oprzeć również na ustawie o VAT i przygotować rozporządzenie, żeby podatek VAT był kwalifikowany do kosztów. Według nas, należałoby w całości zweryfikować ustawę o podatku VAT, która jest wyjątkowo niezrozumiała, nawet dla prawników.

3. Rola NBP, jako gwaranta dla kredytów na prowadzenie działalności gospodarczej.

Rola NBP w zakresie polityki pieniężnej państwa jest niezaprzeczalna, jakkolwiek nie do końca wykorzystana. Uważamy, że potencjał NBP powinien być wykorzystany jako gwarant dla kredytów na prowadzenie działalności gospodarczej udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Tak rola NBP jest możliwa do zrealizowania. Rezerwy NBP zamiast krążyć na lokatach w bankach komercyjnych mogłyby służyć jako gwarancje dla BGK w udzielaniu preferencyjnych kredytów dla przedsiębiorców. Można także zamiast tego stworzyć w każdym województwie fundusze zarządzane przez samorządy województwa i partnerów społecznych. Wielkość takiego funduszu powinna wynosić około 800 milionów złotych. Te fundusze wspierałyby przedsiębiorcę, który pisałby projekt na swoje potrzeby, gdzie warunkiem byłoby zakup usług i produktów w polskich firmach.

4. Sposób naliczania opłat od mediów dla przedsiębiorców

Nie zgadzamy się z sytuacją, w której energia elektryczna dla gospodarstw domowych i przedsiębiorców jest różna cenowo. Czy energia elektryczna dostarczana do firm jest inna aniżeli ta dostarczana do gospodarstw domowych. Stosowanie wyższych stawek dla przedsiębiorców jest niczym nieuzasadnione, zwłaszcza w sytuacji, gdy powszechnie mówi się o obniżeniu kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, natomiast nic w tym kierunku się nie robi. Nadto, należy zwrócić uwagę na skomplikowanie sposobu rozliczania opłat za media. Pozycje zawarte na fakturach są niezrozumiałe dla odbiorców faktur.

5. Wykorzystanie środków unijnych przez przedsiębiorców.

W praktyce okazało się, że olbrzymim dla polskich przedsiębiorców jest zdobywanie dotacji z funduszy europejskich. Przedsiębiorcy jedynie w nikłym procencie wykorzystali przeznaczone dla nich środki unijne. Przedstawione poniżej zalecenia są wynikiem doświadczeń i praktycznej wiedzy zdobytych w Punktach Konsultacyjnych na terenie kraju podczas pracy szkoleniowej i doradczej.

Proponujemy, zatem aby:

- **zmienić samą procedurę składania wniosków** – pracownik RIF powinien sprawdzać wniosek przedsiębiorców, poinformować go o brakach (tylko jedna taka możliwość). Nie będzie wtedy możliwości posądzania o nieuczciwość i tendencyjność.
- **uruchomić procedurę uzupełniania wniosków**, która to pozwoli projektom konkurować przy ocenie merytorycznej, czyli faktycznie ocenić wzrost konkurencyjności.
- zwiększyć **kontrolę** nad Regionalnymi Instytucjami Finansującymi, ponieważ są to organizacje autonomiczne, ale wykonujące przecież istotne dla przedsiębiorców zadania,

- **ujednolicić interpretację** zasad starania się o dofinansowanie na poziomie kraju, dopuścić do udziału w ocenie wniosków **organizacje samorządu gospodarczego** lub związku pracodawców, jako organizacje niezależne, składające się z specjalistów wychodzących ze środowiska przedsiębiorczości i kontrolujące proces oceny wniosków.
- **zmienić ustawy podatkach dochodowych** w ten sposób, żeby wydatki na przygotowanie wniosku o przyznanie dotacji ze środków unijnych stanowiły koszty uzyskania przychodu. Obecnie wydatki na usługę w zakresie przygotowania wniosku o dofinansowanie, pokryte z własnych środków nie będą stanowiły kosztów uzyskania przychodu ze względu na ich związek z przychodami zwolnionymi.

6. Reforma systemu podatkowego.

Bezdiskusyjną kwestią jest konieczność uproszczenia systemu podatkowego. Zawiłości związane z rozliczaniem się z tytułu podatków dochodowych a zwłaszcza podatku VAT to olbrzymi hamulec dla właściwego funkcjonowania każdego przedsiębiorcy. To wiąże się z nadmierną biurokracją w urzędach skarbowych oraz wręcz „napastowaniem” przedsiębiorców przez kontrole podatkowe. Mimo kilku reform w tym zakresie nadal jest konieczność dalszych reform. Naturalnie olbrzymim hamulcem rozwoju przedsiębiorców jest nadmierne obciążenia fiskalne, o czym już pisano w punkcie 1 i 2 niniejszego konspektu. Nasza propozycja jest też taka aby zlikwidować Urzędy Kontroli Skarbowej, które dublują się z kontrolami Urzędów Skarbowych i są wyjątkowo zbiurokratyzowane. Osoby, które straciłyby pracę w wyniku likwidacji UKS mogłyby otwierać ośrodki doradztwa podatkowego właśnie dla przedsiębiorców i generować tym samym określone przychody do budżetu.

7. Obniżenie kosztów pracy poprzez ograniczenie składek na ZUS dla firm.

Problematyka dużych kosztów pracy jest jednym z najważniejszych elementów reform, które powinny zostać wprowadzone, aby rozwój przedsiębiorczości w naszym kraju wszedł na właściwą ścieżkę. Obniżenie składek na ZUS jest jednym z najistotniejszych obciążeń przedsiębiorców. Proponujemy rozwiązanie stopniowania wysokości składek od ilości zatrudnionych osób w firmie, zwłaszcza z uwzględnieniem firm działających na rynku długi okres czasu. Składka wypracowana przez tyle lat nie zabezpiecza właściwego dostępu do świadczeń zdrowotnych. Jesteśmy zobligowani do opieki zdrowotnej poprzez prywatną służbę zdrowia. Aparat urzędniczy ZUS jest nadmiernie rozrośnięty. Pieniądze zaoszczędzone na uszczupleniu kadry urzędniczej mogły być przeznaczone na tworzenie nowych miejsc pracy i rozwój firm.

Cały system elektroniczny uiszczania składek na ZUS obecnie nie spełnia swojej roli. Są to pieniądze wydane przez państwo, które zostały zmarnowane. ZUS obciąża płatników obowiązkiem przechowywania oraz przedkładania archiwalnej dokumentacji, która była już tej instytucji przedkładana. Jest to przerzucanie obowiązków na przedsiębiorców, które powinny być dokonywane właśnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. To jest tylko jeden z przykładów niewłaściwej polityki państwa wobec przedsiębiorców i nakładania na nich nadmiernych obowiązków.

8. Zmiana ustawy o izbach gospodarczych.

Unia Europejska kładzie duży nacisk na udział w życiu publicznym organizacji pozarządowych, a izby gospodarcze odgrywają rolę szczególną. W niektórych krajach wręcz

istniej obowiązek przynależności do instytucji samorządu gospodarczego (np. Niemcy). W Polsce nadal izby gospodarcze nie odgrywają większej roli poza doradczą i opiniodawczą na szczeblu centralnym. Potrzebne jest wytluszczenie funkcji izb gospodarczych, tak, aby brały aktywniejszy udział w życiu społecznym regionów. Muszą być stworzone ramy prawne, które zobowiązywałyby samorządy terytorialne do współpracy, a nie tylko przewidywały taką możliwość. Obecnie w praktyce samorządy współpracują z izbami gospodarczymi, jedynie wtedy, gdy w jej skład wchodzi firma przychylna władzy. Proponujemy stworzenie regulacji prawnych, które przewidywałyby obowiązek przynależności do izb gospodarczych, lub ewentualnie inne formy szerszego udziału izb gospodarczych w życiu publicznym regionów. Finansowanie izb gospodarczych może być zapewnione poprzez określony procent wpływów z podatków, choćby dochodowego lub akcyzowego. Konkretnie rozwiązania byłyby przedmiotem dalszych prac warsztatowych..

9. Uproszczenie procedur w zamówieniach publicznych.

Kwestia zamówień publicznych jest nierozzerwalnie związana z pozyskiwaniem środków z funduszy europejskich. Zagmatwanie procedur zamówienia publicznego powoduje, iż przedsiębiorcy popełniają błędy formalne i ich wnioski są odrzucane przez instytucje oceniające już na etapie formalnym, chociaż pod względem merytorycznym duża część tych wniosków jest wysokiej jakości. Nadto skomplikowanie procedur zamówień publicznych powoduje trudności w aplikowaniu do przetargów organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Sprawą wątpliwą jest także kwestia protestów i odwołań, które powodują zablokowanie inwestycji na długie miesiące. Powyższe sprawy powinny uregulowane bardziej przejrzysto w ustawie o zamówieniach publicznych. Powinna ona być nakierowana proinwestycyjnie.

Ważną sprawą jest także wprowadzenie tzw. preferencji lokalnych do ustawy o zamówieniach publicznych. Według nas procedura zamówienia publicznego powinna przewidywać dodatkowe punkty dla firm, które pochodzą z terenu gminy lub innej jednostki, która rozpisuje przetarg publiczny. Byłby to swego rodzaju patriotyzm lokalny, ponieważ pieniądze z budżetów gminnych w większej liczbie pozostawałyby na lokalnym terenie.

10. Pomoc prawna dla obywateli.

W naszym kraju jest wyjątkowo niska świadomość prawna obywateli oraz przeświadczenie o braku konieczności korzystania z usług prawnych. Do prawnika chodzi się tylko w ostateczności. Taka sytuacja powinna zostać zmieniona. Korzystanie z pomocy prawnika nie tylko zapobiegnie wielu procesom sądowym, ale także ochroni budżet państwa przed dodatkowymi kosztami związanymi z toczonymi się sporami sądowymi, które mogłyby być rozstrzygnięte na szczeblu polubownym.

Proponujemy stworzenie sieci biur doradztwa prawnego w całym kraju dla ludności oraz dla przedsiębiorców. Finansowanie takich biur zapewniłby budżet państwa. W ten sposób z jednej strony zapewniono by pracę szerokiej rzeszy młodych prawników, a z drugiej płynęłyby z tego – jak wyżej wskazano – długofalowe korzyści finansowe. Sieci biur dla firm mogłyby powstawać przy lokalnych izbach gospodarczych, natomiast biura doradztwa dla ludności mogłyby funkcjonować przy sądach lub też samorządach adwokackich i radców prawnych.

11. Pomoc absolwentów szkół wyższych.

Ostatnie czasy to odpływ zdolnych młodych ludzi do krajów zachodnich w celu podjęcia lepiej płatnych prac. Z jednej strony następuje odpływ ludzi z branż usługowych, przede wszystkim budownictwa i gastronomii, ale także kadry wysoce specjalistyczne, jak inżynierowie oraz informatyce. Według nas, należałoby stworzyć ramy prawne zapewniające uczącym się młodym ludziom zdobycie sporej praktycznej wiedzy w swoim zawodzie już na etapie nauki w szkole. Taki system przewidywałby szeroki zakres praktyk w prywatnych firmach. Kończący naukę byłiby praktycznie przygotowani do wykonywania swoich zawodów. Zapobiegnięcie odpływowi młodych ludzi za granicę może nastąpić poprzez stworzenie dogodnych warunków do otwierania własnych firm, poprzez preferencyjne kredyty, nisze stawki danin publicznych, ale jednocześnie będą oni chętniej zatrudniani przez firmy polskie, ponieważ będą posiadali praktyczną wiedzę potrzebną do wykonywania zawodu.

12. Zmiany w Konstytucji polegające na wprowadzeniu do niej zapisów określających priorytety rozwoju kraju.

Zmiana niektórych zapisów w ustawie zasadniczej na pewno poprawi stan finansów państwa oraz infrastrukturę w kraju. Wprowadzenie zapisów dotyczących określonych wskaźników ekonomicznych może zapobiec tworzeniu regulacji prawnych tworzonych pod handel polityczny. Zapisanie określonych kwestii w Konstytucji stworzy również ciągłość w polityce państwa, co wiąże się z mniejszymi wydatkami. Środki zaoszczędzone w znacznym stopniu mogą być wykorzystane na różnego rodzaju programy rozwojowe dla firm. Zapobiegnie to także politycznym i nieprzemyślanym ruchom finansowym w budżecie. Proponujemy nadto zapisanie w Konstytucji priorytetów dotyczących realizacji polityki rozwoju komunikacji w kraju, w tym zwłaszcza rozwoju autostrad, gospodarki morskiej, bezpieczeństwa energetycznego państwa i oczywiście służby zdrowia.

.....
Andrzej Czernomord
Wiceprezydent PIPH